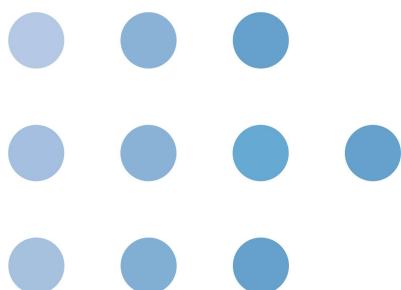

Ciąża

BADANIA PŁODU

GRATULACJE DLA PRZYSZŁEJ MAMY!

Wszystkie kobiety w ciąży mają prawo do dwóch badań ultrasonograficznych (USG) w trakcie trwania ciąży tak, aby można było ustalić czy płód rozwija się prawidłowo. Kobieta sama decyduje czy skorzysta z oferowanych badań. Badanie ultrasonograficzne odbywa się z reguły zewnątrz przez brzuch. Badanie USG nie stanowi zagrożenia dla matki ani dla dziecka.

PIERWSZE BADANIE USG MIĘDZY 11 A 13 TYGODNIEM CIĄŻY

Podczas badania USG przeprowadzanego w pierwszym trymestrze sprawdza się:

- Czy płód jest żywy
- Ilość płodów – jeden czy więcej
- Jak zaawansowana jest ciąża

Ustala się również przewidywany termin porodu.

Jeżeli matka chce wiedzieć czy płód ma wady wrodzone jak np. zespół Downa, przeprowadza się badanie ultrasonograficzne (USG) przezierności fałdu karkowego. Przezierność karkowa wraz z badaniem krwi i wiekiem matki wskazują na prawdopodobieństwo wystąpienia aberracji chromosomowej.

Nieprawidłowości chromosomowe mogą oznaczać, że dziecko urodzi się niepełnosprawne umysłowo lub fizycznie i nie będzie się prawidłowo rozwijało.

DRUGIE BADANIE USG MIĘDZY 18 A 21 TYGODNIEM CIAŻY

Podczas drugiego badania USG w drugim trymestrze sprawdza się:

- Organy płodu (nerki, serce, płuca itd.)
- Usadowienie łożyska w macicy
- Czy płód rozwija się zgodnie z przewidywaniami

Badanie może wykazać:

- Czy u płodu występują wady genetyczne
- Czy występują wady wrodzone np. wady serca

PRAWDOPODOBIEŃSTWO ABERRACJI CHROMOSOMOWYCH

Podczas pierwszego badania prenatalnego lekarz domowy upewnia się czy ciężarna będzie chciała skorzystać z możliwości wykonania badań mających na celu ustalenie ewentualnych aberracji chromosomowych. Jeżeli kobieta wyrazi zgodę, zostanie wykonane badanie krwi. Zgoda na przeprowadzenie tego badania nie jest jednocześnie zgodą na inne badania lub zabiegi. Kobieta podejmuje decyzję za każdym razem kiedy oferuje się jej możliwość przeprowadzenia kolejnych badań prenatalnych.

W szpitalu oblicza się prawdopodobieństwo wad chromosomowych na podstawie badania krwi matki, przezierności łańdźu karkowego i wieku ciężarnej. Wyniki tych badań są wiadome podczas pierwszego badania ultrasonograficznego między 11 a 13 tygodniem ciąży i ciężarna uzyska wtedy odpowiedź dot. prawdopodobieństwa występowania wad u płodu.

Możliwe wyniki:

Małe prawdopodobieństwo

wystąpienia u płodu aberracji chromosomowych. U większości kobiet w ciąży (95%) występuje małe ryzyko wystąpienia wad u płodu.

Podwyższone prawdopodobieństwo

wystąpienia u płodu aberracji chromosomowych. Mimo, że istnieje podwyższone ryzyko, szansa na to, że płód jest pozbawiony wad genetycznych jest nadal duża. Ryzyko jest zwiększone przy wyniku 1 na 300 lub więcej, np. 1 na 50. Ryzyko wynoszące 1 na 300 oznacza, że płód nie wykazuje odchyleń genetycznych w 299 przypadkach i tylko w jednym przypadku na 300 może wystąpić wada genetyczna. Jeżeli ryzyko jest podwyższone, kobieta poddawana jest dodatkowym badaniom.

Jeżeli wyniki wskazują na podwyższone ryzyko wystąpienia wad genetycznych u płodu, kobieta decyduje czy chce uzyskać więcej informacji na temat stanu zdrowia płodu.

DODATKOWE BADANIA

Jeżeli istnieje ryzyko zwiększonego prawdopodobieństwa aberracji chromosomowych lub jeżeli badanie USG wykaże domniemanie o wadach wrodzonych, kobieta ma możliwość poddania się dodatkowym badaniom.

Jeżeli wyniki wszystkich badań są w normie, daje to poczucie wewnętrznego spokoju; nie oznacza to jednak, że dziecko będzie zdrowe po urodzeniu. Nie jesteśmy w stanie zbadać wszystkiego i nie wszystkie wady objawiają się podczas przeprowadzanych badań.

Warto również uświadomić sobie, że badania mogą wskazywać na to, że płód może mieć wady, jednak nie jesteśmy tego w stanie stwierdzić ze stuprocentową pewnością. Stąd może się okazać, że należy dokładnie rozważyć sytuację i trzeba będzie podjąć trudne decyzje.

Oto badania jakim może być poddana kobieta w ciąży:

Badania krwi (NIPT)

W krwi matki można znaleźć materiał genetyczny (DNA) płodu. Dzięki badaniu krwi matki można zbadać prawdopodobieństwo wystąpienia najczęściej spotykanych aberracji chromosomowych. Badania krwi nie wiążą się z zagrożeniem ani dla matki, ani dla dziecka.

Dzięki badaniu NIPT można znaleźć jedynie część nieprawidłowości chromosomowych. Badanie to wykazuje z dużym prawdopodobieństwem trzy z najczęściej spotykanych: zespół Downa, zespół Edwardsa oraz zespół Patau.

Badanie stanu łożyska i amniopunkcja

W zależności od zaawansowania ciąży można przeprowadzić badanie łożyska

lub płynu owodniowego w celu zbadania materiału genetycznego płodu. Badania przeprowadzane są w szpitalu i polegają na ustaleniu położenia dziecka za pomocą ultrasonografu, a następnie nakłuciu brzucha i pobraniu cienką igłą tkanki łożyska lub płynu owodniowego z pęcherza płodowego. Pobrany materiał zostaje wysłany do laboratorium i zbadany pod kątem wad chromosomowych płodu. Ciężarna zostanie poinformowana kiedy może się spodziewać wyników badań.

Podczas przeprowadzania biopsji łożyska oraz amniopunkcji istnieje nieznaczne ryzyko aborcji. Ryzyko wynosi 1 na 200 przypadków (poniżej 0,5%).

Badanie łożyska oraz amniopunkcja mogą wykazać czy płód ma wady chromosomowe.

WYNIKI BADAŃ

Jeżeli badania nie wykazują nic niepokojącego

Jeżeli badania nie wykazują nic niepokojącego ciężarna stawia się na wcześniej zaplanowane wizyty lekarskie i badania.

Jeżeli występują nieprawidłowości

Jeżeli badania wykażą nieprawidłowości, kobieta ma prawo do uzyskania porad w szpitalu.

Podczas porad w szpitalu kobieta uzyska informacje na temat istoty choroby lub wad wrodzonych powodujących niepełnosprawność dziecka jak również możliwości leczenia dziecka po urodzeniu. Ponadto można też uzyskać porady u pracownika socjalnego w urzędzie gminy i informacje na temat pomocy i wsparcia po narodzinach dziecka.

Istnieje również możliwość nawiązania kontaktu z rodzicami dzieci niepełnosprawnych lub cierpiących na tę samą chorobę oraz z organizacjami, które mogą udzielić dodatkowych informacji na ten temat ponieważ zajmują się na codzień takimi dolegliwościami.

Kobieta ma pełne prawo do podjęcia decyzji dot. aborcji jeżeli przeprowadzone badania wskazują na nieprawidłowości w rozwoju płodu. Lekarz udzieli porad medycznych i przedstawi dostępne możliwości postępowania w zależności od konkretnej sytuacji. Wybór ciężarnej zostanie uszanowany i otrzyma ona pełne wsparcie personelu medycznego.

WIĘCEJ INFORMACJI

Więcej informacji na temat badań płodu można znaleźć na stronie szpitala www.sundhedsstyrelsen.dk

JEŻELI W GRĘ WCHODZI ABORCJA

Płód może okazać się bardzo chory lub zdeformowany czy też upośledzony, co powoduje, że matka może rozważać przeprowadzenie aborcji. To bardzo trudna decyzja i w takiej sytuacji oferujemy porady zarówno przed jak i po ewentualnym zabiegu. Jeżeli matka zdecyduje się na aborcję po 12 tygodniu lekarz musi uzyskać zgodę na wykonanie zabiegu w regionalnej radzie d.s. aborcji, która podejmuje decyzję dot. możliwości przerwania ciąży.

Landsforeningen Spædbarnsdød (Narodowe Stowarzyszenie ds. Śmiertelności Noworodków) wydaje materiały informacyjne i oferuje nieodpłatny cykl rozmów przed lub po zabiegu. Więcej informacji na ten temat znajduje się na www.spaedbarnsdoed.dk